

Briuselis, 2023 m. gruodžio 12 d.
(OR. en)

16547/23

FREMP 364
JAI 1636
AG 171
POLGEN 175

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Pirmininkaujančios valstybės narės išvados = <i>Kasmetinio dialogo teisinės valstybės klausimais vertinimas</i>

1. Rengiant 2019 m. lapkričio 18 d. pirmininkaujančios valstybės narės išvadas visos delegacijos susitarė iki 2023 m. pabaigos iš naujo įvertinti kasmetinį dialogą teisinės valstybės klausimais atsižvelgiant į įgytą patirtį.
2. 2023 m. liepos 3 d. pirmininkaujanti valstybė narė nusiuntė visoms delegacijoms klausimą. 2023 m. liepos 10 d. ir rugsėjo 19 d. Bendrųjų reikalų taryboje preliminariai pasikeista nuomonėmis. Remdamasi gautais atsakymais, pirmininkaujanti valstybė narė parengė išvadų projektą, kuris buvo įvertintas ekspertų lygmeniu.
3. 2023 m. lapkričio 16 d. ir 29 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje nepavyko pasiekti susitarimo dėl dokumento 14829/23 priede pateikto projekto.
4. Diskusijų, vykusių 2023 m. gruodžio 12 d. Bendrųjų reikalų tarybos posėdyje, metu nepavyko pasiekti bendro sutarimo dėl išvadų dėl kasmetinio dialogo teisinės valstybės klausimais vertinimo. Tačiau pirmininkaujanti valstybė narė padarė išvadą, kad prie šio pranešimo pridedamam dokumentui pritaria arba neprieštarauja 25 delegacijos.

KASMETINIO DIALOGO TEISINĖS VALSTYBĖS KLAUSIMAIS VERTINIMAS

PRIMINDAMI kad nuo 2014 m. gruodžio 16 d., kai Europos Sąjungos Taryba ir Taryboje posėdžiavusios valstybės narės priėmė išvadas¹, visos valstybės narės, atsižvelgdamos į tvirtą savo įsipareigojimą stiprinti teisinę valstybę, kuri yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos vertybių, lojalus bendradarbiavimo dvasia dalyvauja Taryboje vykstančiame kasmetiniame dialoge teisinės valstybės klausimais;

PRIMINDAMI, kad 2019 m. lapkričio 19 d. pirmininkaujančios valstybės narės išvadoms² pritarė 26 delegacijos ir kad rengiant šias išvadas visos delegacijos susitarė iki 2023 m. pabaigos Taryboje iš naujo įvertinti dialogą teisinės valstybės klausimais, atsižvelgdamos į įgytą patirtį;

PRIMINDAMI, kad, kaip nurodyta 2020 m. rugsėjo 28 d. pirmininkaujančios valstybės narės pranešime delegacijoms³, kasmetinis dialogas teisinės valstybės klausimais buvo plėtojamas kaip Bendrųjų reikalų taryboje vykstantis politinis procesas, kurio struktūrą praktiškai sudaro pirmą kiekvienų metų pusmetį rengiamas vienas posėdis, skirtas vienas po kito rengiamoms teisinės valstybės principo taikymo padėties penkiose valstybėse narėse konkrečių šalių analizėms, ir antrą kiekvienų metų pusmetį rengiami du posėdžiai, kurių pirmas yra skirtas bendrai teisinės valstybės principo taikymo Sąjungoje padėčiai, o antras – konkrečių šalių analizei, visais atvejais naudojantis Komisijos metine teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Be to, Teisingumo ir vidaus reikalų taryba parengė keletą konkrečių teminių debatų teisinės valstybės klausimais,

1. pakartojame, kad 2014 m. Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių išvados dėl teisinės valstybės principų laikymosi užtikrinimo tebegalioja;
2. sutinkame, kad kasmetinis dialogas Taryboje teisinės valstybės klausimais pasirodė esąs naudingas, nes suteikė galimybę vykti konstruktyvioms valstybių narių politinėms diskusijoms ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais ir įgyta patirtimi;
3. dar kartą patvirtiname 2014 m. išvadose išvardytus principus, konkrečiai: objektyvumą, nediskriminavimą ir vienodų sąlygų taikymą visoms valstybėms narėms, nešališką ir faktiniais duomenimis grindžiamą požiūrį, nedarant poveikio suteiktos kompetencijos principui, taip pat pagarbą valstybių narių nacionaliniam identitetui (būdingam jų politinėms ir konstitucinėms struktūroms, įskaitant regionų ir vietos savivaldą) ir jų esminėms valstybinėms funkcijoms, įskaitant valstybės teritorinio vientisumo, viešosios tvarkos bei nacionalinio saugumo užtikrinimą; ir įsipareigojame toliau jų laikytis vadovaudamiesi lojalus bendradarbiavimo dvasia;

¹ Dok. 17014/14.

² Dok. 14173/19.

³ Dok. 11094/20.

4. pažymime, kad šis politinis dialogas bus toliau plėtojamas papildant visų ES institucijų ir tarptautinių organizacijų veiklą, vengiant dubliavimo ir atsižvelgiant į turimas priemones bei ekspertinę patirtį šioje srityje;
5. pažymime, kad organizuodama ir vedama ši dialogą pirmininkaujanti valstybė narė toliau užtikrins, kad būtų visapusiškai laikomasi 3 ir 4 punktuose išvardytų dialogo principų;
6. pabrėžiame, kad dabartiniu šio politinio dialogo turiniu ir struktūra užtikrinama, kad jis būtų tvirtesnis, labiau orientuotas į rezultatus ir geriau struktūrizuotas, ir kad jam buvo rengiamasi sistemingiau. Dabartinis jo formatas, įskaitant bendrus debatus ir konkrečioms šalims skirtus posėdžius, veiksmingai jį sustiprino, nes kasmet apžvelgiama esama padėtis ir pagrindiniai pokyčiai teisinės valstybės srityje. Tai sudaro palankesnes sąlygas išsamioms, nuoširdžioms ir interaktyvioms politinėms diskusijoms, kuriose iš esmės daugiausia dėmesio skiriama teisinės valstybės principo taikymo padėčiai valstybėse narėse ir visoje Sąjungoje;
7. pažymime, kad, nors dabartinis dialogo turinys ir struktūra laikomi patenkinamais, jis turėtų būti toliau tobulinamas, kad dar geriau atspindėtų Sąjungos pasiryžimą stiprinti teisinę valstybę ir įtraukiai bei konstruktyviai prisidėti prie naujai kylančių ir esamų teisinės valstybės srities iššūkių prevencijos diskutuojant ir keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais bei dalijantis įgyta patirtimi;
8. įsipareigojame antrą metų pusmetį toliau rengti bendras horizontaliąsias diskusijas ir tris kartus per metus (du kartus pirmą pusmetį ir vieną kartą antrą pusmetį) rengti konkrečioms šalims skirtas diskusijas, kiekvienoje iš jų sutelkiant dėmesį į padėtį keturiuose valstybėse narėse;
9. įsipareigojame šio dialogo metu analizuoti bent keturis toliau išvardytus teisinės valstybės ramsčius: teisingumo sistemą, kovos su korupcija sistemą, žiniasklaidos pliuralizmą ir žiniasklaidos laisvę, taip pat kitus su stabdžių ir atsvarų sistema susijusius institucinius klausimus; tai nedaro poveikio platesnei šio dialogo aprėpčiai Bendrųjų reikalų taryboje;
10. pažymime, kad praktiškai šis dialogas ir toliau bus grindžiamas Komisijos metine teisinės valstybės principo taikymo ataskaita, užtikrinant sinergiją tarp institucijų, ir atkreipiame dėmesį į tai, kad į ataskaitą įtraukiamos rekomendacijos yra būdas akcentuoti, kokiems konkrečioms klausimams valstybės narės turėtų skirti daugiau dėmesio;
11. prašome Komisijos rengiant metinę ataskaitą toliau užtikrinti glaudų valstybių narių dalyvavimą ir dialogą su jomis, taip pat toliau tobulinti patį rengimą atsižvelgiant į šį dialogą reglamentuojančius principus;
12. pažymime, kad dialogui taip pat gali būti naudingi tarptautinių viešosios teisės organizacijų svarstymai, jei į juos atsižvelgta Komisijos metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje, ir kad tai yra papildomi ir šalutiniai, bet naudingi informacijos šaltiniai, visų pirma tie Europos Tarybos ir jos organų svarstymai, kurių vertė yra pripažinta, *inter alia*, 2023 m. sausio 30 d. Tarybos išvadose⁴, Teisingumo Teismo ir Komisijos⁵;

⁴ Dok. 5422/23.

⁵ Dok. 11217/19.

13. sutinkame, kad pirmininkaujanti valstybė narė gali ne tik organizuoti šį dialogą, bet ir apsvarstyti galimybę rengti dažnesnius interaktyvius pasikeitimus nuomonėmis, pavyzdžiui, seminarus teisinės valstybės klausimais su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma piliečiais, pilietine visuomene, parlamentų nariais, vietos valdžios institucijomis, akademinė bendruomene, socialiniais partneriais ir žurnalistais;
14. pripažįstame Bendrųjų reikalų tarybos, kurioje vyksta šis dialogas, horizontalųjį vaidmenį ir pareigas; pripažįstame papildomą Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos vaidmenį rengiant konkrečias temines diskusijas su teisine valstybe susijusiais klausimais, patenkančiais į jos kompetencijos sritį, laikantis įtraukaus požiūrio ir tinkamai atsižvelgiant į diskusijas Bendrųjų reikalų taryboje;
15. pažymime, kad kaip tolesnė su šiuo Bendrųjų reikalų taryboje vykstančiu dialogu susijusi veikla, tais atvejais, kai manoma, jog tai tikslinga ir būtina, Bendrųjų reikalų taryboje galėtų būti surengtos diskusijos viena ar daugiau konkrečių horizontalių teisinės valstybės temų;
16. sutinkame, kad visos pirmininkausiančios valstybės narės toliau šauks valstybių narių dialogo Taryboje teisinės valstybės klausimais susitikimus laikydamosi pirmiau sutarto formato ir dažnumo, ir susitariame iki 2027 m. pabaigos iš naujo įvertinti šio dialogo pagrindu įgytą patirtį.
